

РЕЙ БРЕДБЪРИ ПРИЗРАЦИТЕ НА НОВОТО

Превод от английски: Александър Бояджиев, 1982

chitanka.info

Не бях идвал в Дъблин от много време. Обикалях целия свят с изключение на Ирландия, но не бе минал и час от моето пристигане, когато телефонът в „Ирландски кралски хотел“ иззвъня, а от другата страна: о, чудеса — самата Нора!

— Чарлс, ти ли си? Чарли, Чък, богат ли си най-сетне? А богатите писатели купуват ли легендарни имена?

— Нора! — засмях се аз. — Няма ли да ми кажеш „Здравей“?

— Животът е много кратък за добри срещи, а и сега няма никакво време за благоприлични сбогувания. Ще можеш ли да купиш Грайнуд?

— Нора, Нора, не е ли това къщата на твоето семейство от двеста богати години насам? Какво ще стане с бурния ирландски светски живот — забавленията, питиетата, клюките? Това не е за изхвърляне!

— Но аз ще го направя. Слушай, куфарите ми, върху които вали дъжд, са пълни с пари. Чарли, Чарлс, аз съм *сама в къщата*. Прислужниците изчезнаха, за да помогнат на нашия Ага. Чък, в тази последна нощ ми трябва писател, за да види Призрака. Настръхна ли, а? Идвай! Трябва да се освободя от тайни и от една къща. О, Чарли, Чък, Чарлс?

Щрак. Тишина.

Десет минути по-късно се носех с рев по змиевидния път между зелените хълмове, към синьото езеро и тучните ливади на скътаното, легендарно имение Грайнуд.

Засмях се отново. Милата Нора! Зад целия куп нейни приказки сигурно се криеше някое ново забавление, клонящо към приказна съсипия. Може би Бerti е прелетял от Лондон, Ник от Париж, а Алиша сигурно се е качила с колата си откъм Голуей. Някой филмов режисьор с тъмни очила, комуто са се обадили преди по-малко от час, ще се спусне с парашут или ще слезе с хеликоптер като небрежно облечена небесна мана. Мариън ще представи своята трупа от китайски мопсове, които винаги се напиват по-бързо и им става по-лошо, отколкото на него.

Пришпорвах своята веселост, без да забравям за мотора. Мислех си, че ще бъда красиво пийнал към осем, припаднал за сън и с разсипано тяло към полунощ, сънен до обяд и още по-отпуснат за неделната вечеря. А някъде между тези часове ще има превъзходни музикални игри с ирландски и френски графини, дами и простовати

смахнати специализанти по изкуствата, пристигнали от Сорбоната, някои от тях с провиснали мустаци, други не, а до понеделник ще има още десет милиона години. Във вторник ще карам много, много внимателно по обратния път за Дъблин, мислейки си за горкото ми тяло като за голям зъб-мъдрец, комуто пречат да расте и който е прекалено умъдрял спрямо жени със страховити умствени способности.

Разтреперан си спомних за първото ми пристигане у Нора, когато бях на двайсет и една.

Преди петнайсет години една смахнати херцогиня с побелели от пудра бузи и със зъби на баракуда^[1] победи по същия път и мен, и спортната ми кола, ревейки като магаре в свирещия вятър:

— О, как ще обикнеш зоологическата менажерия и растителната градина на Нора. Нейните приятели са зверове и звероукротители, тигри и котки, рододендрони и хищни растения. В потоците ѝ се въртят безочливци и никаквици^[2]. Тя има огромна оранжерия, в която, подхранвани насила със странни звуци, растат едни страшни същества с необикновени размери; в петък там се влиза с чисти долни дрехи, които в понеделник киснат заедно със завивките от леглата, толкова мръсно овъргалияни и прогизнали, че може да ти се стори, че междуременно си бил вдъхновен, нарисувал си и си преживял всички откачени Изкушения, Ада и Страшния съд! Поживей при Нора и ще се почувстваш като в огромна и топла буза, вкусно намазван и отхапван час по час. Ще преминеш като хранителен продукт през нейната къща. А след като тя изпие твоите последни капчици кисело-сладък сок и изсмуче мозъка от костите ти, захаросани от младостта, ще бъдеш захвърлен в дъжда на някоя леденостудена гара.

— Аз съм обвит с ензими — надвиквах рева на мотора. — Никоя къща не може да раздели съставните ми части или да се нахрани от първородния ми грях.

— Глупако — смееше се херцогинята, — в неделя по изгрев ще ти видим скелета!

Спомените ме напуснаха в мига, когато и аз напуснах гората на едно прекрасно, леко наклонено място, където намалих скоростта, защото самото триене на красотата забави хода на сърцето, съзнанието и кръвта ми, а оттам — и на газта.

Там, под синьото като езеро небе, до синьото като небе езеро лежеше чудесното имение на Нора — грамадната къща, наричана Грайнуд. Тя се гушеше посред най-закръглените хълмове и до най-високите дървета от най-дълбоките гори в целия Ейре. Нейните кули бяха строени преди хиляда години от неизвестни хора и невъзпети архитекти, без някой да може да отгатне причините за това. Градините бяха разцъфтели преди петстотин години; виждаха се домакински постройки, вдигнати при съзидателното разширение преди двеста години, отминали посред стари гробове и гробници. Някогашната сграда на женски манастир била превърната в обор от дребната аристокрация, а преди деветдесет години построили новите крила. Близо до имението имаше порутена ловна хижа, където дивни коне са се мятали под навеса, за да потънат след това във воднисто-зеленикавите треви край други студени вирове и самотни гробове на дъщери, чиито грехове са били така явни, че дори след смъртта си те оставали в пустошта и потъвали безследно в мрака.

Сякаш за да ме поздрави с пристигането, слънцето хвърли в многобройните прозорци на къщата продължителен отблясък, подобен на звън от много камбани. Замижах и заковах колата. Облизах устните си със затворени очи.

В този миг си спомних за моята първа нощ в Грайнуд. Чисто гола, самата Нора отвори входната врата и обяви:

— Закъсняхте. Всичко свърши.

— Глупости. Момче, я дръж това.

С три ловки движения херцогинята съблече всичко от себе си и се бялна като стрида на зимен път.

Стоях втрещен, стиснал нейните дрехи.

— Момче, хайде влизай, че току-виж, си настинал! — и голата херцогиня се отдалечи съвсем спокойно между елегантно облечените гости.

— Биха ме на собствената ми игра — извика Нора. — Сега, за да мога да участвам отново, ще трябва да се обличам. А така се надявах да те смая.

— Не се безпокой — отговорих ѝ аз. — Направи го.

— Ела ми помогни да се облека.

В будоара ние нагазихме в дрехите ѝ, които лежаха върху паркета като безформени локвички от аромат на мускус.

— Дръж ми слипа, докато вляза в него. Ти нали си Чарли?

— Много ми е приятно — пламнах аз, а после ме обхвана неудържим смях. — Прощавай — можах да кажа най-сетне, докато закопчавах отзад сутиена й, — но вечерта едва започва, а аз те обличам. Бих...

Някъде избумтя врата. Огледах се за херцогинята.

— Изчезна — казах си. — Къщата успя да я погълне.

И наистина. Не видях херцогинята чак до дъждовното утро във вторник, точно така, както тя бе предсказала. А дотогава тя не помнеше нито името ми, нито лицето ми, нито душата зад това лице.

— За бога — казах, — какво ли е това? А онова там?

Не бях облякъл напълно Нора, когато стигнахме до вратата на библиотеката. Вътре, също като в голям огледален лабиринт, се въртяха гостите, пристигнали за празника.

— Там — посочи Нора — е градският балет на Манхатън, прелетял по леда с реактив. Вляво са Хамбургските танцьори, дошли от другата страна по същия начин. Какво прекрасно разпределение на ролите. Противниците не могат да изкажат язвителния си присмех поради разликата в езиците. Трябва да представят с пантомима своите дразги. Чарли, внимавай. „Валкирия“ трябва да стане „Рейнската дева“. А тези момчета наистина са рейнски девизи. Пази се от фланга!

Нора бе права.

Битката стана всеобща.

Тигровите лилии се хвърляха една срещу друга, разговаряйки с листата си. А после линееха, пламнали и смутени. С блъскане и трясък на врати противниците се нахвърляха по многобройните стаи. Ужасът се превърна в ужасно приятелство, а приятелството стана нещо като барабанен бой в парно помещение, но, слава на бога, в безочието имаше и скрита привързаност.

А след това една писателско-артистична-хореографско-поетична лавина се затъркала като огромен кристален полилей по стремително спускащия се надолу празник.

По едно време и аз попаднах в камарата от развихрена плът, полетяла право към сблъсъка с моминско-лелинската действителност на понеделнишкото пладне.

Сега, след много изгубени забавления и много изгубени години, аз стоях на същото място.

И замъкът Грайнуд бе тук, само че твърде спокоен.

Не свиреше музика. Не пристигаха коли.

Поздравих мислено новата статуя на брега. „Здравей!“ Не, не е статуя...

Това бе самата Нора, самотна, със свити под дрехите крака, бледо лице и прикован в Грайнуд поглед, сякаш не бях дошъл и тя не ме виждаше.

— Нора... ти ли си?

Погледът ѝ бе така втрънен в крилата на къщата, в техните обрасли с мъх покриви и в прозорците, пълни с нищото на небето, че аз също се обърнах натам и загледах.

Нещо не бе в ред. Дали къщата не бе потънала на два фута в земята? Или пък самата земя наоколо бе хлътнала и я бе изхвърлила, безнадеждна и окаяна, в мразовития въздух?

Може би земетресения бяха наклонили прозорците, за да обсипват неканените гости с изкривени светлини и отблясъци?

Входната врата на Грайнуд бе широко отворена. През тази врата къщата дишаше към мен.

Едва доловимо. Все едно се събуждаш през нощта и чувстваш топлия дъх на ноздрите на жена си, но внезапно те обхваща ужас, защото този дъх се е променил и сега тя мирише на някой друг! Искат ти се да я сграбчиш и събудиш, да изкрещиш името ѝ. Но коя е тя, какво става? И продължаваш да лежиш до някоя чужда жена в леглото, буден и с кънтящо сърце.

Направих няколко крачки. Видях образа си, уловен от хиляди прозорци, да пристъпва по тревата и да застава до смълчаната Нора.

Хиляди като мен седнаха полека.

— Нора — мислех си, — ето ни отново тук.

Онова първо посещение в Грайнуд...

А след това дълги години се срещахме тук-там като хора, разделяни от тълпата, като влюбени от двете страни на пътека в църквата или като непознати във влака, чието пронизително изсвирване на следващата гара събира за малко ръцете им, а телата им се притискат едно в друго от тълпата, която се втурва към широко отворената врата; после движението пак ги разделя, без да се докосват, без да си кажат дума цели години.

Или както в дългия следобед по средата на всяко или на почти всяко лято, когато ние тичаме по извисения нагоре бряг, без да помислим, че бихме могли да се върнем назад, необходими един на друг. И тогава свършва още едно лято: слънцето си отива и Нора пристига, влачейки празна кофичка за пясък; идвам и аз с рани по коленете; плажът е пуст, един необичаен сезон е свършил и ни остава време само да си кажем: „Здравей, Нора“ и „Здравей, Чарлс“, а в това време вятърът се надига и морето притъмнява, сякаш внезапно е изплувало огромно стадо октоподи със своята синилка.

Често се питах дали някой ден би могъл да се затвори големият кръг на нашите пътища. Преди дванайсетина години имаше един миг, кацнал като перце на върха на пръста и останал там, докато дъхът на двамата, застанали един срещу друг, бе сгрял и успокоил нашата любов.

Но това се случи само защото срещнах съвсем случайно Нора във Венеция, където нищо не я задържаше — далече от дома, далече от Грайнуд, където тя можеше да принадлежи истински на някой друг, дори на мен.

Но устните ни някак си са били прекалено заети едни с други, за да си обещаят постоянство. На другия ден, задъхани и с изранени уста, които трябваше да лекуваме, ние не намерихме сили да си кажем: „Винаги като сега, още много такива дни, може би апартамент, може би къща, не, не Грайнуд, никога вече Грайнуд, остани!“ Може би обедната светлина е била жестока, показвайки прекалено ясно порите. Или, което е по-вероятно, проклетите деца се бяха отегчили отново. Или се бяха уплашили от затвора за двама! Независимо от причината, перцето, разлюляно за миг от дъх на шампанско, падна. Никой не разбра кой от двамата бе престанал първи да диша към него. Нора каза, че е получила спешна телеграма и отлетя в Грайнуд.

Близостта изчезна. Разглезените деца не си писаха нито ред. Аз не знаех колко пясъчни замъци е разрушила тя. И тя не бе научила колко фланелки са пуснали боя по гърба ми от потта на страстите. Ожених се. Разведох се. Пътувах.

И сега отново бяхме тук, дошли от различни посоки, късно в един особен ден, до едно познато езеро, повикали другия без глас и затичали се към него без движение, сякаш през всичките тези години сме били заедно.

— Нора — хванах я за ръката. Тя бе студена. — Какво е станало?

— Какво е станало ли?! — изсмя се тя и млъкна, загледана встрани. Внезапно се разсмя с онзи тежък смях, който тутакси преминава в сълзи. — О, скъпи Чарли, можеш да си помислиш всичко, дори най-смахнатото, най-невероятното. Стана, Чарли, стана!

Тя започна да се успокоява, но именно това ме плашеше.

— Къде са прислужниците, гостите?...

— Забавлението бе снощи — каза тя.

— Това е невъзможно. Лудницата никога не свършва в петък вечер. В неделя твоята поляна винаги е била осеяна с демони-клетници, превързани с чаршафи от креватите. Защо...

— Защо те поканих днес, нали това искаше да ме попиташ, Чарлс? — не отместваше Нора погледа си от къщата. — За да ти дам Грайнуд. Подарък, Чарли, ако можеш да я накараш да те остави тук и да се примири с тебе...

— Не искам къщата! — избухнах аз.

— Не става дума дали ти я искаш, а дали тя те иска. Чарли, тя изхвърли всички.

— Снощи ли стана това?

— Снощи не се състоя последното голямо забавление в Грайнуд. Маг прелетя от Париж. Нашият Ага изпрати едно невероятно момиче от Ница. Тук бяха Роджър, Пърси, Ивлин, Вивиан и Джон. Пристигна бикоборецът, който едва не уби драматурга за балерината. Беше и ирландецът — автор на пиеси, които не се играят, а той се напива до смърт. Снощи деветдесет и седем гости минаха през тази врата между пет и седем. В полунощ нямаше нито един.

Минах по поляната.

Да, в тревата още личаха пресни следи от гумите на трийсетина коли.

— Чарлс, тя не ни позволи да се забавляваме — извика със слаб глас Нора.

Върнах се объркан.

— Коя е тя? Къщата ли?

— О, музиката бе великолепна, но глъхнеше в горния етаж. Слушахме как смехът ни отеква призрачно от най-горните помещения. Забавлението не потръгна. Petits fours^[3] пресядаха на гърлото. Виното се стичаше по брадите. Никой не се допря до легло дори за три

минути. Може би не ти се вярва? Но всички си отидоха и аз спах безутешна на поляната през цялата нощ. Можеш ли да се досетиш защо? Хайде, Чарли, погледни вътре.

Изкачихме се до отворената входна врата на Грайнуд.

— А какво да гледам?

— Всичко. Стайте. Цялата къща. Търси тайната! Гадай хиляда пъти, ако искаш! А накрая аз ще ти кажа защо не мога да живея вече тук, защо трябва да си отида и защо, ако пожелаеш, Грайнуд е твоя. Влез сам.

Влязох бавно — стъпка по стъпка.

Вървах тихо по твърдия паркет на голямата зала, оцветен в чудесно жълто с оттенък на лъвска кожа. Гледах стенните драперии в стил Обюсон. Спрях се пред старинните гръцки реликви от бял мрамор, поставени в кристална кутия върху зелено кадифе.

— Всичко е както винаги — извиках на Нора, която стоеше отвън в студения, отиващ си ден.

— Не е така — извика и тя. — Продължавай.

Библиотеката бе като дълбоко топло море с мирис на кожа и в него пет хиляди тома блестяха с цветовете на своите яркочервени, ослепително бели и лимоновожълти подвързии. Ярките им заглавия светеха със златните си очи. Над камината, която можеше да побере две пирустии и десет песа, висяха превъзходните „Девойки и цветя“ от Гейнсбъро, сгръвали няколко поколения от семейството. Сякаш гледах към лятото през голяма отворена врата. Човек изпитваше желание да се зарови в картината, за да усети дъха на полуделите вълни на цветята, да докосне узрелите хубавици и да чуе жуженето на пчелите, които прошиваха със светли ивици омайващите ветрове.

— Е, какво? — чух далечен глас.

— Нора — извиках аз. — Ела. Няма от какво да се страхуваш. Още е ден.

— Не е — каза тъжно далечният глас. — Слънцето си ляга. Какво виждаш, Чарли?

— Отново съм в залата. Ето витата стълба. Приемната. Във въздуха няма нито прашинка. Отварям вратата на избата. Милиони бъчви и бутилки. А сега, кухнята. Нора, това е лудост!

— Така ли? — простена далечният глас. — Върни се в библиотеката. Застани в средата. Виждаш ли „Девойки и цветя“ на

Гейнсбъро, която винаги си обичал?

— Картината е на мястото си.

— Не е. Виждаш ли кутията за пури от флорентинско сребро?

— Да.

— Не, не я виждаш. Там ли е голямото кресло от кафява кожа, където пиеше шери?

— Да.

— Не е — въздъхна нейният глас.

— Нора, стига с това „да“ и „не“!

— Малко е да се каже „стига“, Чарли. Не можа ли да се сетиш?

Не чувстваш ли какво е станало с Грайнуд?

Обърнах се с някаква болка. Поех странния въздух.

— Слушай, Чарли — чух отдалече Нора през отворената входна врата. — Преди четири години... Грайнуд изгоря до основи.

Изтичах навън.

Намерих бледата Нора до вратата.

— Какво!? — изкрещях аз.

— Изгоря до основи — каза тя. — Докрай. Преди четири години.

Отдалечих се на три големи крачки и погледнах стените и прозорците.

— Нора, но къщата е на мястото си, тя е тук!

— Не, Чарли. Това не е Грайнуд.

Докоснах сивите камъни, червените тухли, зеления бръшлян.

Опипах декорираната в испански стил входна врата. Въздъхнах ужасен:

— Това не може да бъде!

— Така е — рече Нора. — Всичко е ново. Всичко от избата нагоре. Ново, Чарли! Ново! Ново!

— И тази врата ли?

— Миналата година я изпратиха от Мадрид.

— А настилката?

— Преди две години я извадиха край Дъблин. Прозорците дойдоха тази пролет от Уотърфорд.

Минах през входната врата.

— Ами паркета?

— Миналата есен бе завършен и изпратен с параход от Франция.

— И... стенните драперии, и тях ли!?

— Изтъкани са близо до Париж, окачих ги през април.

— Но как всичко е съвсем същото?

— Така е. Отидох в Гърция, за да ми изработят мраморните реликви. В Реймс ми направиха кристалната кутия.

— А библиотеката?!

— Всяка книга е подвързана по същия начин, носи същото заглавие със златни букви и е на старото си място по рафтовете. Само за възстановяването на библиотеката отидоха сто хиляди лири.

— Нора, но всичко е съвсем същото — извиках аз от удивление.
— Боже мой, съвсем същото!

Бяхме в библиотеката и аз посочих кутията за пури от флорентинско сребро:

— Това сигурно е било спасено от пожара.

— Не, не е, но нали съм художничка. Спомних си как изглежда. Направих скица и я занесох във Флоренция. Имитацията бе готова през юли.

— Нима това не е „Девойки и цветя“ на Гейнсбъро?

— Погледни я отблизо! Това е работа на Фрици. Как, нима не познаваш художника-битник от Монмартър, който рисува на бързо съхнещи платна? Той хвърля боя върху платната, пуска ги като хвърчила над Париж, а вятърът и дъждът рисуват вместо него красиви неща, които той продава на баснословни цени. Оказа се, че Фрици е тайно луд на тема Гейнсбъро. Ще ме убие, ако разбере, че съм ти казала. Той нарисува „Девойките“ по памет. Нали са чудесни?

— Чудесни, чудесни! Боже мой, Нора, това ли е истината?

— Как ми се иска да не беше! Чарлс, да не си помислиш, че съм душевно болна? В същност можеш да си го помислиш. Чарли, ти вярваш ли в доброто и в злото? Аз не вярвах. И изведнъж се почувствах стара и отпусната. Чукнах четиридесетте, а и те ме чукнаха, също като локомотив. Знаеш ли какво си мисля? Че къщата се е *самоунищожила*.

— *Какво?!*

Тя надникна в помещенията, където сега се струпаха сенките на късния ден.

— Когато на осемнайсет години станах господарка на парите си и хората казваха: „Грях“, аз им отговарях: „Глупости.“ Те викаха: „Съвест.“ Аз крещях: „Пиянски безсмислици!“ Но тогава варелът за

дъждовна вода бе празен. А после заваляха много и все необикновени дъждове, които се събраха в мен; вледених се от изненада, че грехът прелива от мен и едва тогава разбрах, че има прегрешение и съвест.

— Чарлс, в тялото ми има хиляди млади мъже. Те се хвърляха и оставаха в мен. А когато си тръгнаха, аз мислех, че си отиват. Не, не, днес знам, че те са оставили следите си по цялото ми тяло. Боже мой, как обичах техните прелести! Колко ми беше приятно, когато ме измъчваха. Мислех си, че лековете на времето и пътуванията ще заличат тези следи. Но сега знам, че цялата съм покрита с отпечатъци от пръсти. Чък, цялата ми плът е умъртвена от тях; те са много повече, отколкото в архивите с отпечатъци на ФБР, или в Египет, където някога са дамгосвали с клеймо на позора. Бях жертва на хиляди хубави момчета и цялата къща бе покрита с моята кръв. А приятелите ми, които не признават греха и съвестта, бяха като огромна вълна от плът, избълвана от метрото; те се препъваха, прескачаха се и се блъскаха, мърсяха подовете и стените. Чарли, къщата бе нападната от убийци, всеки от които искаше да убие самотата на другите, но никой от тях не намери изцеление, а само простенаха за отдих.

— Чарлс, сега ми се струва, че в тази къща не е имало нито един щастлив човек.

— О, всичко изглеждаше прекрасно. Когато чуваш толкова много смях, виждаш толкова много пиене и намираш сандвичи от хора във всяко легло — бели и розови хапки за дъвкане — започваш да си мислиш: какво безгрижие, какво веселие!

— Не, Чарли! Това е лъжа и двамата го знаем; къщата е попивала тази лъжа по мое време, по времето на баща ми, на дядо ми и преди него. Тази къща винаги е била щастлива, което значи, че е била ужасен имот. Убийците са се наранявали един друг повече от двеста години. Стените бяха прогизнали. Дръжките на вратите лепнеха. Лятото на Гейнсбъро остаря. И така, Чарли, убийците идваха и си отиваха, оставяйки грехове и спомени за грехове, които къщата запазваше. Чарлс, когато някой погълне толкова много отчаяние, той трябва да го изхвърли, нали така?

— Да, моят живот е като средство за повръщане. Аз се задавах от миналото си.

— Също и тази къща. Накрая, затънала в грехове и ужасно тъжна, една нощ аз чух как старите прегрешения се трият едно о друго

из таванските помещения. Къщата пламна от внезапното загаряване. Най-напред чух как огънят поглъща книгите в библиотеката. После го усетих да пие вино в избата. По това време бях вече излязла през прозореца и по бръшляна се спуснах на поляната заедно с прислужниците. В четири сутринта си направихме пикник на брега на езерото с шампанско и бисквити от къщичката на пазача. В пет дойдоха пожарникарите от града и видяха как покривите се срутиха и огромни фонтани от огнени искри полетяха към облаците и залязващата луна. Дадохме им шампанско и заедно наблюдавахме смъртта на Грайнуд; на разсъмване не бе останало нищо. Чарли, тя трябваше да се самоунищожи, защото в нея имаше толкова много грехове, останали от другите и от самата мен.

Продължихме да стоим в студения коридор. Най-сетне аз се размърдах и казах:

— Нора, мисля че си права.

Минахме в библиотеката, където Нора извади чертежи и купчина тетрадки.

— Чарли, тогава ме обзе вдъхновението. Трябваше да построя отново Грайнуд. Като в онези игри, където цялото се получава от множество малки късчета. Щеше да се роди като феникс от пепелта. Тогава никой не трябваше да разбере, че ѝ бе прилошавало и бе умряла. Нито ти, Чарли, нито някой от приятелите по целия свят — никой не трябваше да знае. Моята вина за разрушението бе огромна. Какво щастие е човек да бъде богат! Купих пожарникарите с шампанско, а местните вестници — с четири каси джин. От Грайнуд не излезе нито дума, че къщата се е разпиляла като символ на разкаянието. По-късно светът можеше да разбере. А сега, на работа! Слязох при моите адвокати в Дъблин, където баща ми бе прибрал архитектурните планове и описанието на вътрешното обзавеждане. Цели месеци работих със секретарка, с която издирвахме гръцки лампи и римски плочи от цял свят. Затварях очи и си представях всяко ъгълче от килимите, всяка ресна, всяко късче от таваните рококо, всички месингови орнаменти, пирустии, електрически ключове и топчести дръжки за врати. И когато списъкът на трийсетте хиляди предмета бе завършен, наредих да пристигнат със самолет дърводелци от Единбург, специалисти по редене на плочи от Сиена и каменоделци от Перуджа. Чарли, цели четири години те чукаха, коваха, украсяваха, дълбаха и

подреждаха, а аз се въртях из фабриката близо до Париж и наблюдавах как сякаш паяци тъчаха стенните драперии и килимите. Натисках ги безмилостно, докато издихаха стъкларията в Уотърфорд.

— Чарли, струва ми се, че никога досега нещо разрушено не е било възстановявано съвсем точно. „Да забравим миналото, а костите да почиват в мир.“ Може и така, мислех си аз, но не за мен. Грайнуд ще бъде това, което е била винаги. И макар, че ще изглежда като старата Грайнуд, ще има предимството да бъде нова. Ново начало, мислех си аз, и докато бях заета със строежа, водех такъв *спокоен* живот. О, Чарли, самата работа бе истинско приключение.

— Докато стяхах отново къщата, мислех си, че възстановявам и себе си. Възраждах я и изпълвах себе си с радост. Мислех си, че най-сетне в Грайнуд е дошъл щастлив човек.

— И преди две седмици всичко бе завършено: последният камък бе издялан и последната плоча бе сложена на място. Чарли, тогава изпратих покани по цял свят и снощи те дойдоха. Глутница мъжкарци от Ню Йорк, които знаят и могат всичко. Един отбор бързоноги момчета от Атина. Негърски кордебалет от Йоханесбург. Трина сицилиански бандити — може би бяха и актьори. Седемнайсет цигуларки, които имаха великолепен номер — оставяха цигулките и вдигаха полите си. Четирима шампиони на поло. Един тенисист-професионалист. Един мил френски поет. Боже мой, второто откриване на имението-феникс и неговата собственица Нора Грайнудън трябваше да бъде така шикозно! Чарли, откъде можех да знам, или да предполагам, че къщата няма да ни иска?

— Може ли една къща да иска, или да не иска?

— Да, когато тя е съвсем нова, а всички са твърде остарели независимо от възрастта си. Тя бе току-що родена. А ние бяхме изхабени и умиращи. Тя бе добра. Ние бяхме грешници. Тя искаше да остане невинна. Затова се обърна срещу нас.

— Но как?

— Просто остана такава, каквато си е. Чарли, въздухът бе така спокоен, просто да не повярваш. На всички ни се стори, че някой е умрял. По някое време хората започнаха да се разотиват, без да кажат дума: просто се качваха на колите си и заминаваха. Оркестърът спря да свири и изхвърча с десетте си лимузини. Така си отидоха всички: по алеята около езерото, сякаш отиваха на среднощен пикник на открито;

те отиваха към летището, към корабите, или в Голуей — неприветливи и без да разговарят; стана пусто, прислужниците яхнаха велосипедите си и аз останах сама в къщата, където бе завършила последната забава, която не се състоя, защото изобщо не можа да започне. Както ти казах вече, аз останах да спя през нощта на поляната, сама със старите си мисли, и знаех, че тук годините бяха свършили, защото от мен бе останала само пепел, а пепелта не става за нищо. А къщата? О, тя бе новата, голяма, прекрасна и чудна птица, полегнала сама в тъмното. Ненавиждах дъха си в градинката пред нея. С мен бе свършено. А тя сега започваше. Ето я там.

Нора и нейният разказ бяха свършили.

Останахме дълго в късния следобед, докато мракът изпълваше стаите и гасеше очите на прозорците. Вятър набръчка езерото.

Аз казах:

— Всичко не може да бъде вярно. Сигурен съм, че ще останеш тук.

— Ще направим последен опит, за да не спориш после пак. Ще се опитаме да изкараме нощта тук.

— Защо да се опитваме?

— Защото няма да останем до сутринта. Нека изпържим няколко яйца, ще пийнем малко вино и ще си легнем рано. Но останни върху завивките и не си сваляй дрехите. Мога да си представя как изведнъж ще поискаш да бъдеш облечен.

Нахранихме се почти без да говорим. Пихме вино. Слушахме как новите метални часовници, поставени навсякъде из новата къща отброяват новите часове.

В десет Нора ме заведе до моята стая.

— Не се бой — извика ми тя от площадката. — Къщата не ни мисли злото. Тя просто се страхува, че ние можем да ѝ навредим. Аз ще чета в библиотеката. Когато си готов да тръгнем, колкото и да е часът — ела и ме вземи.

— Ще спя като буба — отговорих ѝ аз.

— Мислиш ли? — рече Нора.

Легнах си в новото легло и пуших в тъмното, без да ме е страх, или да бъда самоуверен — просто чаках спокойно какво ще се случи.

В полунощ не бях заспал.

В един бях буден.

В три очите ми бяха широко отворени.

Къщата не проскърцваше, не въздишаше, не шепнеше. Тя чакаше тихо, както и аз, дишайки в такт с мен.

В три и половина сутринта вратата на стаята бавно се отвори.

Мракът се срещна с мрак. Почувствах движението на вятъра по лицето и ръцете си.

Седнах тихичко в тъмното.

Минаха пет минути. Сърцето ми заби по-бавно.

Тогава чух как някъде долу се отваря входната врата.

И отново — нито скръцване, нито шепот. Само щракването на вратата и сянката на вятъра, тръгнал обратно по коридорите.

Станах и излязох от стаята.

От площадката на стълбата видях това, което бях очаквал да видя: входната врата бе отворена. Лунната светлина заливаше новия паркет и блестеше по новия часовник от дядово време, който тиктакаше с ясният звук на прясно смазани части.

Слязох долу и минах през външната врата.

— Ето те и теб — рече Нора, застанала до колата ми в алеята.

Отидох при нея.

— Нали не чу нищо — каза тя — и все пак чу нещо, а?

— Така беше.

— А сега, Чарлс, готов ли си да тръгваме?

Погледнах към къщата и отговорих:

— Почти.

— Сега вече нали знаеш, че всичко е свършено? Сигурно ти се е сторило, че усещаш как идва зората на новото утро. Чарли, виж как бие сърцето ми; душата ми едва се чува от това обрасло с мъх сърце и кръвта ми се сгъстява; ти често си го чувствал да бие до твоето тяло и знаеш колко възрастна съм аз. Знаеш колко много мрак, разруха, привечери и часове на синкав френски здрач има в мен. Да...

Нора погледна към къщата.

— Миналата нощ си легнах в леглото към два сутринта. Чух как се отваря входната врата. Знаех, че цялата къща просто се е наклонила, за да се освободи резето и вратата да се отвори широко. Отидох до горната част на стълбата. Погледнах надолу и видях рекичката от свежа лунна светлина в хола. А къщата сякаш ми казваше: „Това е пътят, по който ще си отидеш; хайде, обирай си крушите; тръгвай по

тази пътечка и изчезвай в мрака — ти си възрастна жена! Носиш дете в себе си. Това е един прогнил дух, който никога няма да се роди. И тъй като не можеш да го изхвърлиш, един ден той ще бъде твоята смърт. Хайде, няма какво да чакаш!“

— Чарлс, беше ме страх да сляза и да затворя вратата. Знаех, че това е истина, че вече никога няма да стъпя тук. Затова излязох навън. Имам едно старо местенце в Женева, пълно с грехове. Ще отида да живея там. Чарли, ти си по-млад и по-запазен и затова искам да вземеш имението.

— Не съм толкова млад.

— По-млад си от мен.

— И не съм запазен. Къщата поиска да си тръгна. Вратата на моята стая също се отвори.

— О, Чарли — въздъхна Нора, докосна бузата ми и добави тихо: — Съжалявам, Чарлс!

— Недей. Тръгваме заедно.

Нора отвори вратата на колата.

— Нека аз карам. Сега трябва да летя по целия път до Дъблин. Имаш ли нещо против?

— Не. А къде е багажът ти?

— Каквото е останало вътре, то е на къщата. Къде отиваш?

Спрях се.

— Трябва да затворя вратата.

— Не — рече Нора, — остави я отворена.

— Но... нали ще влязат хора.

Нора се засмя тихо:

— Да, но само добри хора. Така че всичко е както трябва, нали?

Помълчах и кимнах:

— Да. Всичко е както трябва.

Върнах се и застанах до колата си — не ми се тръгваше. Струпаха се облаци. Започна да вали сняг. Големи бели листенца падаха бавно от лунното небе, меки и безшумни като разговор на ангели.

Качихме се и затръшнахме вратите. Нора запали мотора.

— Готов ли си? — попита тя.

— Да.

— Чарли — каза Нора, — като стигнем в Дъблин, ще останеш ли да спиш няколко дни при мен? Но да *спиш*, искам да кажа. В следващите дни ще имам нужда от някого. А, ще го направиш ли?

— Разбира се.

— Боже мой — каза тя. Очите ѝ се напълниха със сълзи. — Така искам да изгоря и да започна отново. Да изгоря, за да стана такава, каквата е сега къщата, а после да вляза в нея и да остана тук завинаги като проста овчарка. По дяволите. За какво ги говоря такива!

— Нора, да тръгваме — казах ѝ тихо.

Моторът загърмя и ние излязохме от долината покрай езерото, а чакълът трещеше като картуч зад нас; изкачихме се между хълмовете, минахме глухата снежна гора, а когато стигнахме до последното възвишение, сълзите на Нора бяха вече изчезнали; тя не се обърна назад, докато се носехме със седемдесет мили през гъстия сняг в тъмната нощ към още по-тъмния хоризонт и студения каменен град, а през целия път аз държах мълчаливо едната ѝ ръка, без да я изпусна дори за миг.

[1] Морска щука. — Б.пр. ↑

[2] Игра на думи. Буквално: студена риба и топла пъстърва. — Б.пр. ↑

[3] Дребни сладкиши (фр.) — Б.пр. ↑

ЗАСЛУГИ

Имате удоволствието да четете тази книга благодарение на *Моята библиотека* и нейните всеотдайни помощници.

МОЯТА БИБЛИОТЕКА

<http://chitanka.info>

Вие също можете да помогнете за обогатяването на *Моята библиотека*. Посетете **работното ателие**, за да научите повече.